
Vergaderjaar 2025–2026

---

36 945 IIB

**Jaarverslag en slotwet overige Hoge Colleges van Staat,
Kabinetten van de Gouverneurs en de Kiesraad 2025**

Nr. 4

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 afzonderlijk bij wet vastgesteld en ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat van de overige Hoge Colleges van Staat, Kabinetten van de Gouverneurs en de Kiesraad (IIB).

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

P.E. Heerma

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELLEN (SLOTVERSCHILLEN)

1 Leeswijzer

De beleidsmatige mutaties en technische mutaties groter of gelijk aan de ondergrenzen in onderstaande staffel worden op het niveau van de financiële instrumenten (en eventueel artikelonderdeel) toegelicht.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV (Stand begroting 2025)		
Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbe-groting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
1. Raad van State	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
2. Algemene Rekenkamer	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
3. De Nationale ombudsman	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
4. Kanselarij der Nederlandse Orden	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
6. Kabinet Gouverneur van Aruba	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
7. Kabinet Gouverneur van Curaçao	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
8. Kabinet Gouverneur van Sint Maarten	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
9. Kiesraad	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
10. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.

2 Beleidsartikelen

2.1 Artikel 1. Raad van State

Op dit artikel is in 2025 circa € 6,0 mln. minder verplicht dan begroot. Verder is er € 4,5 mln. minder uitgegeven dan eerder begroot.

Toelichting

De werving van juristen voor de Afdeling bestuursrechtspraak heeft in 2025 onvoldoende resultaat opgeleverd. Dit heeft geleid tot lagere uitgaven en verplichtingen in 2025.

Verder zijn bij de tweede suppletoire begroting 2025 de verplichtingen voor gemeenschappelijke diensten opgehoogd. Uiteindelijk was er minder verplichtingen ruimte nodig dan eerder vanuit werd gegaan.

2.2 Artikel 2. Algemene Rekenkamer

Op dit artikel is in 2025 circa € 2,2 mln. minder verplicht dan begroot.

Toelichting

Bij de tweede suppletoire begroting 2025 zijn de verplichtingen opgehoogd. Uiteindelijk was er minder verplichtingen ruimte nodig dan eerder vanuit werd gegaan.

2.3 Artikel 9 Kiesraad

Op dit artikel zijn in 2025 de ontvangsten circa € 3,5 mln. hoger uitgevallen dan geraamd.

Toelichting

In september 2025 heeft de rechtbank uitspraak gedaan in de bodemprocedure die de Kiesraad aanhangig had gemaakt. De Kiesraad wordt in de uitspraak van de rechtbank in het gelijkgesteld. Uit dit vonnis blijkt dat de leverancier het vooruitbetaalde voorschot dient terug te storten. Hierdoor heeft de Kiesraad circa € 3 mln. meer ontvangen dan geraamd. Dit is in de veegbrief in december 2025 (Kamerstukken II, 2025/2026, [36800 VII, nr. 17](#)) gemeld aan de Tweede Kamer.